

(57)

Спосіб побудови високонелінійних збалансованих булевих функцій, який заснований на виконанні конкатенації булевих функцій, отриманих шляхом модифікації бент-функцій, результатом якої є криптографічно стійка функція, в якому процедуру конкатенації двох булевих функцій над V_{2k+1} , де $k \geq 1$ виконують згідно з виразом

$$g(x_1, x_2, \dots, x_{2k+1}) = f(x_2, \dots, x_{2k+1}) \oplus h(x_2, \dots, x_{2k+1}) (x_1 \oplus 1),$$

де $f(x_2, \dots, x_{2k+1})$ – бент-функція над V_{2k} , $h(x_2, \dots, x_{2k+1})$ - неконстантна афінна функція над V_{2k} $g(x_1, x_2, \dots, x_{2k+1})$ - отримана високонелінійна збалансована булева функція над V_{2k+1} , а процедуру конкатенації двох булевих функцій над V_{2k+1} , де $k \geq 1$, виконують згідно з виразом

$$g(x_1, x_2, x_3, \dots, x_{2k}) = f(x_3, \dots, x_{2k}) \oplus (x_1 \oplus x_2 \oplus 1) h(x_3, \dots, x_{2k+1})$$

де $f(x_3, \dots, x_{2k})$ – бент-функція над V_{2k-2} , $h(x_3, \dots, x_{2k})$ - неконстантна афінна функція над V_{2k-2} ; $g(x_1, x_2, x_3, \dots, x_{2k})$ - отримана високонелінійна збалансована булева функція над V_{2k} , який відрізняється тим, що дозволяє будувати високонелінійні збалансовані булеві функції з низькими часовими витратами та високою непередбачуваністю вихідних значень функцій завдяки виконанню процедури конкатенації двох булевих функцій за допомогою нових виразів.

УКРАЇНА

(19) UA

(11) 59735

(13) A

(51) 7 G06F7/04

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ
І НАУКИ УКРАЇНИДЕРЖАВНИЙ ДЕПАРТАМЕНТ
ІНТЕЛІКУАЛЬНОЇ
ВЛАСНОСТІ

ОПИС ДО ДЕКЛАРАЦІЙНОГО ПАТЕНТУ НА ВИНАХІД

видається під
відповідальність
власника
патенту

(54) СПОСІБ ПОБУДОВИ ВИСОКОНЕЛІНІЙНИХ ЗБАЛАНСОВАНИХ БУЛЕВИХ ФУНКІЙ

1

2

(21) 2002119533

(22) 29.11.2002

(24) 15.09.2003

(46) 15.09.2003, Бюл. № 9, 2003 р.

(72) Потій Олександр Володимирович, Ізбенко Юрій Анатолійович, Івашкін Олександр Василійович, Головашич Сергій Олександрович

(73) ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ РАДІОЕЛЕКТРОНІКИ

(57) Спосіб побудови високонелінійних збалансованих булевих функцій, який заснований на виконанні конкатенації булевих функцій, отриманих шляхом модифікації бент-функцій, результатом якої є криптографічно стійка функція, в якому процедуру конкатенації двох булевих функцій над V_{2k+1} , де $k \geq 1$ виконують згідно з виразом
$$g(x_1, x_2, \dots, x_{2k+1}) = f(x_2, \dots, x_{2k+1}) \oplus h(x_1, \dots, x_{2k+1}) (x_1 \oplus 1),$$

де $f(x_2, \dots, x_{2k+1})$ - бент-функція над V_{2k} , $h(x_1, \dots, x_{2k+1})$ - неконстантна афінна функція над V_{2k} ; $g(x_1, x_2, \dots, x_{2k+1})$ - отримана високонелінійна збалансована булева функція над V_{2k} , який відрізняється тим, що дозволяє будувати високонелінійні збалансовані булеві функції з низькими часовими витратами та високою непередбачуваністю вихідних значень функцій завдяки виконанню процедури конкатенації двох булевих функцій за допомогою нових виразів.

x_1, \dots, x_{2k+1} - отримана високонелінійна збалансована булева функція над V_{2k+1} , а процедуру конкатенації двох булевих функцій над V_{2k+1} , де $k \geq 1$, виконують згідно з виразом

$$g(x_1, x_2, \dots, x_{2k+1}) = f(x_2, \dots, x_{2k+1}) \oplus (x_1 \oplus x_2 \oplus 1) \oplus h(x_3, \dots, x_{2k+1})$$

де $f(x_2, \dots, x_{2k+1})$ - бент-функція над V_{2k-2} , $h(x_3, \dots, x_{2k+1})$ - неконстантна афінна функція над V_{2k-2} ; $g(x_1, x_2, \dots, x_{2k+1})$ - отримана високонелінійна збалансована булева функція над V_{2k} , який відрізняється тим, що дозволяє будувати високонелінійні збалансовані булеві функції з низькими часовими витратами та високою непередбачуваністю вихідних значень функцій завдяки виконанню процедури конкатенації двох булевих функцій за допомогою нових виразів.

Запропонований винахід відноситься до автоматики й обчислювальної техніки і може бути використаний, зокрема, у системах криптографічного захисту інформації.

Відомий спосіб побудови високонелінійних збалансованих булевих функцій (див. B. Preneel, R. Govaerts, and J. Vandewalle, "Boolean functions satisfying higher order propagation criteria" in Lecture Notes in Computer Science 547; Advances in Cryptology: Proc. Eurocrypt'91, 1991, pp.141-152. Berlin: Springer-Verlag), заснований на конкатенації булевих функцій. Для виконання побудови використовується булева функція f над заданим векторним простором V_n . При цьому побудова складається з наступних двох етапів: вибору нелінійної функції f , яка має нульові значення в спектрі Уолша, результатом якого є проміжна булева функція; додавання потрібної лінійної функції h над V_n , результатом якої є високонелінійна збалансована булева функція, яка має гарні характеристики розповсюдження.

Наведений аналог потребує багато часу для побудови криптографічне стійких булевих функцій

за рахунок необхідності знаходження нелінійних функцій з нульовими значеннями в їхньому спектрі Уолша та пошуку необхідної лінійної функції h , яка може бути знайдена шляхом повного перебору над всіма лінійними функціями над V_n .

Найбільш близьким по сукупності ознак до запропонованого способу є спосіб побудови високонелінійних збалансованих булевих функцій (див. J. Sebeny, X.-M. Zhang and Y.Zheng, "Nonlinearity and Propagation Characteristics of Balanced Boolean Functions", Information and Computation, Vol. 119, №1, pp.1-13, 1995.), заснований на конкатенації булевих функцій. Побудова складається з виконання конкатенації двох булевих функцій, отриманих шляхом модифікації бент функції, результатом якої є проміжна булева функція, та виконання афінних перетворень координат проміжної булевої функції, результатом якої є високонелінійна збалансована булева функція з гарними характеристиками розповсюдження. Процедура виконання конкатенації двох булевих функцій над V_{2k+1} , де $k \geq 1$, отриманих шляхом модифікації бент функції, описується наступним виразом

(13) A

(11) 59735

(19) UA

$g(x_1, x_2, \dots, x_{2k+1}) =$
 $(1 \oplus x_1)f(x_2, \dots, x_{2k+1}) \oplus x_1(1 \oplus f(x_2, \dots, x_{2k+1})) =$
 $= x_1 \oplus f(x_2, \dots, x_{2k+1}),$
 де
 $f(x_2, \dots, x_{2k+1})$ - бент функція над V_{2k} ;
 $g(x_1, x_2, \dots, x_{2k+1})$ - отримана високонелінійна

$$g(x_1, x_2, x_3, \dots, x_{2k}) = (1 \oplus x_1)(1 \oplus x_2)(x_3 \dots x_{2k}) \oplus (1 \oplus x_1)x_2(1 \oplus f(x_3 \dots x_{2k})) \oplus x_1(1 \oplus x_2)(1 \oplus f(x_3 \dots x_{2k})) \oplus$$
 $\oplus x_1x_2f(x_3 \dots x_{2k}) = x_1 \oplus x_2 \oplus f(x_3 \dots x_{2k}).$

де

$f(x_3, \dots, x_{2k})$ - бент функція над V_{2k-2} ;

$g(x_1, x_2, x_3, \dots, x_{2k})$ - отримана високонелінійна збалансована булева функція над V_{2k} .

Процедура виконання афінних перетворень координат проміжної булевої функції $g(x)$ описується формулою

$$g^*(x) = g(xA),$$

де

$g^*(x)$ - функція, обчислена з $g(x)$ шляхом лінійного перетворення вхідних координат;

A - невироджена матриця, така що $\alpha_j A = \beta_j$ з

базисами $B_1 = \{\alpha_j \mid j=1, \dots, 2k+1\}$,
 $B_2 = \{\beta_j \mid j=1, \dots, 2k+1\}$ на V_{2k+1} та $B_1 = \{\alpha_j \mid j=1, \dots, 2k\}$,
 $B_2 = \{\beta_j \mid j=1, \dots, 2k\}$ над V_{2k} .

Функція, обчислена над на V_{2k+1} , є збалансованою, має не лінійність $N_g \geq 2^{2k} - 2^k$ та задовільняє критерію розповсюдження відносно всіх ненульових векторів, окрім $\gamma \neq (1, 0, \dots, 0)$. Функція, обчислена над на V_{2k} є збалансованою, має не лінійність $N_g \geq 2^{2k-1} - 2^k$ та задовільняє критерію розповсюдження відносно всіх ненульових векторів, окрім трьох векторів $\gamma_1 = (1, 0, \dots, 0)$, $\gamma_2 = (0, 1, \dots, 0)$.

$$g(x_1, x_2, \dots, x_{2k+1}) = x_1f(x_2, \dots, x_{2k+1}) \oplus (1 \oplus x_1)(f(x_2, \dots, x_{2k+1}) \oplus h(x_2, \dots, x_{2k+1})) =$$
 $= x_1f(x_2, \dots, x_{2k+1}) \oplus f(x_2, \dots, x_{2k+1}) \oplus h(x_2, \dots, x_{2k+1}) \oplus x_1(x_2, \dots, x_{2k+1}) \oplus$
 $\oplus x_1h(x_2, \dots, x_{2k+1}) = f(x_2, \dots, x_{2k+1}) \oplus h(x_2, \dots, x_{2k+1})(x_1 \oplus 1),$

де

$f(x_2, \dots, x_{2k+1})$ - бент функція над V_{2k} ;

$h(x_2, \dots, x_{2k+1})$ - неконстантна афінна функція над V_{2k} ; $g(x_1, x_2, \dots, x_{2k+1})$ - отримана високонелінійна збалансована булева функція над V_{2k+1} , а процедуру конкатенації двох булевих функцій над V_{2k} де $k \geq 1$, виконують згідно з виразом

$$g(x_1, x_2, x_3, \dots, x_{2k}) = (x_1 \oplus x_2)f(x_3, \dots, x_{2k}) \oplus (1 \oplus x_1 \oplus x_2)(f(x_3, \dots, x_{2k}) \oplus h(x_3, \dots, x_{2k}) \oplus hf(x_3, \dots, x_{2k})) =$$
 $= x_1f(x_3, \dots, x_{2k}) \oplus x_2f(x_3, \dots, x_{2k}) \oplus f(x_3, \dots, x_{2k}) \oplus h(x_3, \dots, x_{2k}) \oplus x_1f(x_3, \dots, x_{2k}) \oplus x_1h(x_3, \dots, x_{2k}) \oplus$
 $\oplus x_2f(x_3, \dots, x_{2k}) \oplus x_1h(x_3, \dots, x_{2k}) = f(x_3, \dots, x_{2k}) \oplus (x_1 \oplus x_2 \oplus 1)h(x_3, \dots, x_{2k}),$

де

$f(x_3, \dots, x_{2k})$ - бент функція над V_{2k-2} ;

$h(x_3, \dots, x_{2k})$ - неконстантна афінна функція над V_{2k-2} ; $g(x_1, x_2, x_3, \dots, x_{2k})$ - отримана високонелінійна збалансована булева функція над V_{2k} .

Функція g над V_{2k+1} є збалансованою функцією, задовільняє критерію розповсюдження відносно всіх ненульових векторів $\gamma \in V_{2k+1}$ за винятком вектора u , обумовленого видом обраної афінної

збалансована булева функція над V_{2k+1} .

Процедура виконання конкатенації двох булевих функцій над V_{2k} де $k \geq 1$, отриманих шляхом модифікації бент функції, описується наступним виразом

$$\gamma_3 = \gamma_1 \oplus \gamma_2 = (1, 1, \dots, 0).$$

При реалізації технічного рішення, прийнятого за прототип, потрібно багато часу для побудови криптографично стійких булевих функцій за рахунок необхідності виконання афінних перетворень координат проміжної булевої функції; крім того, вихідні дані функції є лінійно залежними від x_1 над V_{2k+1} та від x_1, x_2 над V_{2k} , що істотно знижує неперебачуваність цих вихідних даних.

В основу винаходу поставлена задача створити спосіб побудови високонелінійних збалансованих булевих функцій, який дозволив би будувати високонелінійні збалансовані булеві функції з низькими часовими витратами та високою неперебачуваністю вихідних значень функцій завдяки виконанню процедури конкатенації двох булевих функцій за допомогою нових виразів.

Такий технічний результат може бути отриманий, якщо у способі побудови високонелінійних збалансованих булевих функцій, заснованому на виконанні конкатенації булевих функцій, отриманих шляхом модифікації бент функцій, результатом якої є криптографично стійка функція, згідно з винаходом, процедуру конкатенації двох булевих функцій над V_{2k+1} , де $k \geq 1$, виконують згідно з виразом

функції, та має не лінійність $N_g \geq 2^{2k} - 2^k$. Функція g над V_{2k} є збалансованою функцією, задовільняє критерію розповсюдження відносно всіх ненульових векторів $\gamma \in V_{2k+1}$, за винятком трьох ненульових векторів $\gamma_1, \gamma_2, \gamma_3 = \gamma_1 \oplus \gamma_2$ обумовлених видом обраної афінної функції, та має нелінійність $N_g \geq 2^{2k-2} - 2^k$.

Таким чином, виконання процедури конкатенації двох булевих функцій за допомогою запро-

понованих виразів дозволяє скоротити час, потрібний для побудови високонелінійних збалансованих булевих функцій, щонайменше в 2 рази, та підвищити непередбачуваність вихідних значень функцій.

Спосіб побудови високонелінійних збалансованих булевих функцій над V_{2k+1} може бути реалізований таким чином. Виконується побудова бент функції $f(x_2, \dots, x_{2k+1})$ над V_{2k} та рахується кількість "0" та "1" в її вихідній послідовності. Далі виконується побудова випадкової не константної афінної функції $h(x_2, \dots, x_{2k+1})$ над V_{2k} та рахується кількість "0" та "1" в вихідній послідовності конкатенації функцій $f \oplus h$. Якщо кількість "0" та "1" в вихідній послідовності f дорівнює кількості "0" та "1" в вихідній послідовності $f \oplus h$, то функція h комплементується одиницею: $h=h \oplus 1$, інакше - не комплементується. Після визначення f та h виконується застосування процедури побудови високонелінійних збалансованих булевих функцій над V_{2k+1} згідно з виразом:

$$g(x_1, x_2, \dots, x_{2k+1}) = f(x_2, \dots, x_{2k+1}) \oplus h(x_2, \dots, x_{2k+1})(x_1 \oplus 1).$$

Результатом застосування є функція g з високими криптографічними показниками стійкості. Над V_{2k} побудова високонелінійних збалансованих булевих функцій виконується шляхом побудови бент функції $f(x_3, \dots, x_{2k})$ над V_{2k-2} з підрахунком кількості "0" та "1" в її вихідній послідовності. Далі виконується побудова випадкової неконстантної афінної функції $h(x_3, \dots, x_{2k})$ над V_{2k-2} та рахується кількість "0" та "1" в вихідній послідовності конкатенації функцій $f \oplus h$. Якщо кількість "0" та "1" в вихідній послідовності $f \oplus h$ дорівнює кількості "0" та "1" в вихідній послідовності f , то функція h комплементується одиницею: $h=h \oplus 1$, інакше - не комплементується. Після визначення f та h виконується застосування процедури побудови високонелінійних збалансованих булевих функцій над V_{2k} згідно з виразом:

$$g(x_1, x_2, x_3, \dots, x_{2k}) = f(x_3, \dots, x_{2k}) \oplus (x_1 \oplus x_2 \oplus 1)h(x_3, \dots, x_{2k+1})$$

Результатом застосування є функція g з високими криптографічними показниками стійкості.